

מנהלים יקרים

פרשת חיי שרה – " יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתם של בנים" חז"ל לימדו אותנו כי "יפה שיחתם של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים, שהרי פרשת אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה". (בראשית רבה ס, ח)

התורה מאריכה מאוד בכל הפרשיה של בחירת רבקה להיות אשתו של יצחק: בכל הדברים שעברו על אליעזר עבד אברהם במעשי רבקה ודבריה, בהתנהגות משפחתה וקרוביה ובמסעם של אליעזר ורבקה חזרה לארץ ישראל. וחז"ל תמהים מדוע בחרה התורה להאריך דווקא כאן? לפי תשובתם אנו מבינים שיש משהו ייחודי וחשוב ביותר בשיחת עבדי האבות.

שיחה סתמית של אדם הדבוק כולו בקב"ה, אדם שבטל כל כולו לאברהם אבינו, ומכונה בכל מקום 'עבד אברהם' היא בבחינת שימוש תלמידי חכמים- כלומר, הדגמה חיה בחיים המעשיים, בזרימה השוטפת איך חיים אמונה וביטחון, כיצד מממשים בפועל את האידיאלים האלוקיים.

גם כאשר רבקה פוגשת את יצחק כותבת התורה "ויצא יצחק לשוח בשדה" (כד, סג). שיחה היא סוג מיוחד של תפילה- תפילה המגיעה מתוך שיחה מתוך החיים עצמם, מתוך המציאות עצמם. על פי חז"ל כשיצחק יוצא לשוח בשדה הוא מתקן את תפילת המנחה.

המהר"ל מבאר שעניינה של תפילת המנחה הוא להתפלל מתוך החיים ובתוך החיים, שהרי זמן תפילת מנחה הוא באמצע היום, בשעה שאנשים עוסקים בעבודתם ובעסקיהם.

ישעיהו הנביא (נא, א-ב) אומר שיש מצווה גדולה להתבונן במעשי האבות. "הביטו אל צור חוצבתם ואל מקבת בור נוקרתם, הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו". כלומר, הנביא פונה אל כל מי שרוצה להתקרב ולהידבק בה', ואומר להם שהצורה בה הם ידעו מהי הדרך האמיתית להשיג את מבוקשם, היא על ידי התבוננות באבות והאמהות בכלל, ובאברהם ושרה בפרט. שהרי, מתוך ההתבוננות בדרכם ובמעשיהם, באמונתם ובמסירותם, מקיים האדם 'שימושה של תורה' (הגדול מלימודה), ומפתח רצון ויכולת להידבק בדרכם הגדולה והישרה. הנביא ישעיה ממשיך ואומר שבזכות אותה התבוננות יזכו לגאולה שלימה, כפי שאומר הפסוק העוקב "כי ניחם ה' ציון ניחם כל חרבותיה, וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ה' ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה".

נסיים בדבריו של הרב אליעזר קשתיאל : "בדורות אחרונים, כותב הרב קוק באורות, אנחנו רוצים דווקא יותר ויותר את שיחתם של עבדי אבות, אנחנו כל כך רוצים לראות את התורה כחיה, כפורחת בקרבנו, כמשמחת אותנו. בעז"ה נזכה לא רק לדברי תורה, אלא לחיים של תורה, לשיחה. "שיח", כותב הרב קוק, ראשי תיבות- שכל, יכולת, חיים. אנחנו רוצים שהתורה תהיה זורמת, לא רק אמירות, משפטים חכמים, ידיעות עליונות, אלא חיים מלאים- טבעיים". היכולת לצאת אל לשדה, לגעת במרחבי החיים – זוהי התורה הנדרשת כיום. לפעמים דווקא השיחה של עבדי האבות, אותה תורה שאינה נותרת בסיסמאות אלא יורדת לפרטים של החיים – היא התורה שצריך להדגיש.

תקופה זו יותר מתמיד מזמינה ומאתגרת אותנו אנשי החינוך לקרב תלמידנו ללימוד התורה, להדגיש את רלוונטיות התורה לחיי המעשה, להבין כיצד ממשים בפועל את האידאליים הגדולים. מנהיגים יקרים,

אי אפשר בלי מבט קצר לשבת המיוחדת - זה שנים רבות, ששבת פרשת "חיי-שרה" מוקדשת להזדהות עם העיר חברון, "עיר האבות".

בשבת זו אנו קוראים בבתי הכנסת על הקניה החוקית והרשמית של מערכת המכפלה בחברון ע"י אברהם אבינו: "וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני ני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר". מה מיוחד בעיר חברון? מהם המסרים הנצחיים שאנו יונקים ממנה, ומה המשמעות לדורנו?

חברון מפגישה אותנו עם האבות במלוא עצמיותם וגודלם כפי שהתגלה למעשה, לחברון עצמה יש מהות עצמית והיא היסוד לארץ ישראל כולה. שבת חיי שרה בה אנו מציינים הקשר המיוחד לעיר חברון היסוד של כל מרחבי הארץ, שבחברון נכללת כל ארץ ישראל.

נמשיך בדרכו של כלב אשר בזכות האמונה כי "עלה נעלה וירשנו אותה, כי יכול נוכל לה". (במדבר י"ג, ל') נפלה חברון בחלקו. חז"ל אומרים (ברכות ה', ע"א) " שלש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל, וכולן לא נתן אלא ע"י יסורין, אלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא". הקב"ה מוכן מצידו לתת לנו מתנות טובות ונפלאות אלה רק כאשר אנו נעשה מצידנו כל שביכולתנו גם אם הדבר כרוך בכאב ודרך ארוכה.

נזכה למתנות הנפלאות בפרשה ובתורה כולה כמנחה ומכוונת אותנו בכל מעשינו והנהגתינו.

שבת שלום ומבורך,

שושנה נגר